

시편 주석의 서문의 ‘수비타 콘베르시오(subita conversio)’를 중심으로

(,)

< >

가

,

“ (subita conversio)”

가 ,

: 2011 6 21 .

: 2011 8 11 .

: 2011 8 16 .

1 ‘ (identity) (William James)

가 (Erik H. Erikson) “

”(29)

(Urmisstrauen) (Urvertrauen) (場)

(G. H. Mead) (me)

(I)

27 ~34

30

1534 5

“ ” “ ” “ ” , “ ”

가

가

.¹³

가

가

‘ ’

‘ ’

가

,

14

가

“

”가“

”

,

“

”

“

”

“

”

20

.¹⁵

(:), 24-47).

¹³ Opitz, *Leben und Werk Johannes Calvins*, 32.

¹⁴ Parker, *?*, 320.

¹⁵ Neuser, *Johann Calvin - Leben und Werk in seiner Fruehzeit 1509-1541*, 38-42 .

II.

1557 8

”가

가

가?’

가

가

, 가

.¹⁹

가

. 1555

¹⁹ H. Selderhuis, *Gott in der Mitte: Calvins Theologie der Psalmen*, ... , 2009), 31-32 . Strohm, ... , 63 .

. 1541 , 1555

.
가

가 . 1557 28 가 17

.
(!)

1559 .
, 1555 .²⁰

“

”

“

”²¹

. 1555

20

가

가

가

²¹ 1557.2.3. CO XVI, 406.

. 1555

가

,

‘

?

가

?

가

가

가

가

. 가

. 가

.²²

“

”

(M. Bucer)

(W. Musculus)가

²² CO 31, 16-17: “Ego in proposito manere: tamen quod pridem in animo fuerat promittere (ne genti nostrae in libro tam utili deesset adiumentum) me scripturum aliquid gallice. Id dum tentare repente praeter consilium instinciu nescio quo, periculum in Psalmo uno feci latinae enarrationis. Iam ubi successus voto respondens spem longe superabat, crevit animus: itaque idem in paucis aliquot tentare incipio.”

가

? ‘ ’ 가

“ ”

가 가

? ,

²³ 가

?

가

가

(Desiderius Erasmus, 1466-

1536) 가 가
가

²⁴

²³ CO 31, 17.

²⁴

가

가 . 가
가

가

.²⁵

가

가

.²⁶

가

²⁷

가

가

?

third ed.

²⁵ Selderhuis, *?*

²⁶ Selderhuis, *?*

²⁷ Selderhuis, *?*

(: CLC, 2006), 95.

?, 299. Strohm, *?*, 177.

?, 302.

?, 299.

가

가

가

가

가 ? ,
 가 . “ 가
 , 가
 ,
 .”²⁸
 .
 ,
 “ (=)
 , ”²⁹
 .
 가가 .
 , 가
 가 .
 .
 가 ,
 .
 가
 가

²⁸ CO 31, 33.

²⁹ CO 31, 15. “Hic vero porphetae ipsi cum D loquentes, quia interiores omnes sensus retegunt, quemque nostrum vocant aut trahunt ad proprium sui examen, ne quid ex tot infirmitatibus quibus sumus obsnoxii, totque vitiis quibus sumus referti, occultum maneat.”

.30

가

“

‘ ()가
가 ”

.31

‘ ’

가

가

‘

.

,

.

,

‘ ’

.

.

‘ ’

,

가

.

가

.

³⁰ CO 31, 19. “Caeterum, si labor a me in hiis commentariis sumptus lectoribus proderit, sciant mediocri certaminum (quibus me Dominus exercuit) experientia me non mediocriter fuisse adiutum, non modo ut accommodarem ad praesentem usum quidquid licuerat doctrinae colligere: sed ut ad consilium scriptoris cuiusque psalmodum intelligendum familiarior pateret via.”

가

(對應)

“ 가

가

()

.”³²

가

³³,

³⁴

³¹ Selderhuis, 『』 : 『』, 37. “

”
³² CO 31, 19-20: “Neque enim, quamvis ab eo longissime distern, imo ad multas quibus excelluit virtutes aegre lenteque adspirans contariis vitiis adhuc laobrem: si quid tamen mihi cum ipso commune est, conferre piget.”

³³ CO 32, 318; 126:2.

³⁴ Selderhuis, 『』 (asylum)

: 『』, 46 .

가 (refugium)()

.1)

가

가

,” 가

”

가 ”

Selderhuis, 『』 : 『』, 46-47.

, .

가 가 가

가 .35

‘ ’ .36

“

” “ ”

,

,

³⁵ CO 31, 21: “magnopere tamen profuit, quasi in speculo cernere tum vocationis meae exordia, tum continuum functionis cursum : ut quidquid praestantissimus ille rex ac propheta pertulit, mihi ad imitationem fuisse propositum certius agnoscerem. Conditio quidem mea quanto sit inferior, dicere nihil attinet. Verum, sicuti ille a caulis ovium ad aummam imperii dignitatem evectus est, ita me Dues ab obscuris tenuibusque principiis extractum, hoc tam honorifico munere dignatus est, ut evangelii praeco essem ac minister.”

³⁶ CO 31, 818-19; 89: 20-21. 118: 22(CO 32, 208-09). Selderhuis, [†] : , 42.

37

가

()”

- *Subita Conversio*

가

가 ,
가
가 가

가

가

38

가

가

가

39

³⁸ CO 31, 21: "Theologiae me pater tenellum adhuc puerum destinaverat. Sed quum videret legum scientiam passim augere suos cultores opibus, spes illa repente eum impulit ad mutandum consilium. Ita factum est, ut revocatus a philophae studio, ad leges discendas traherer, quibus tametsi tu patris voluntati obsequer fidelem operam impendere conatus sum, Deus tamen areano providentiae suae fraeno cursum meum alio tandem reflexit."

³⁹ CO 31, 21: "Ac primo quidem, quum superstitionibus papatus magis pertinaciter addictus essem, quam ut facile esset e tam profundo luto me extrahi, animum meum, qui pro aeteta nimis obduruerat, subita conversione ad docilitatem subegit. Itaque aliquo verae pietatis gustu imbutus tanto proficiendi studio exarsi, ut reliqua studia, quamvis non abiicerem, frigidius tamen sectarer. Necdum elapsus erat annus quum omnis purioris doctrinae cupidi ad me novitium adhuc et tironem discendi causa ventitabant."

가

“ ”
“ (reliqua studia) ”

”

.40

가

가

.41

가

⁴⁰ Parker, 『 』, 318.

⁴¹ Selderhuis, 『 』, 34.

가

가 “ ”
 가 가
 가 가

가

.⁴² 가
 ‘ ’
 가
 ‘ ’
 ‘ ’
 ‘ (docilitas)’ ‘ (ad)’
 ‘가’ (conversio)’
 가

가 (Ac primo ...)
 가
 가 (Itaque...)

⁴² Selderhuis, 『 』, 34.

“ ” .
 ‘ ’
 .
 “ ” “ ” .
 가 가
 ‘ ’ 가
 가
 “ (novitius)”,
 “ (tiro)” .⁴³

가

1533~34

가

⁴³ ‘ (conversio)’ ‘ (docilitas)’ 가
 .
 “ ” “ 가 ”
 ‘ (conversio)’ ‘ (mutatio)’
 ‘ (docilitas)’ . Neuser, *Johann Calvin - Leben und Werk in seiner
 Fruhezzeit 1509-1541*, 44-45.

.⁴⁴ ‘ ’
가
. 가
가 ‘ ’
.
.
,
. , 가
‘가 ’ ‘ ’
. “ 가 가 ”⁴⁵
,
,
.
가 .
. 가
가
가

⁴⁴ Parker,¹ (: , 1986), 319.

⁴⁵ Neuser, *Johann Calvin - Leben und Werk in seiner Fruehzeit 1509-1541*, 42.

⁴⁶

. Selderhuis,² , 27.

가

가

가

가 가 가

“ ” 가

“ ” “ ”가

가

“ ” “ ”

가

“ ”

가

“ ”

가

“ ” “ ”

‘ ’ ‘ ’
,
.

가

가

. *Ecclesia reformata semper reformanda!*

<Abstract>

Calvin's Religious Identity as a Protestant: Analysis of the Preface of his Psalm-Commentary

Shin-Hye, Yang

(Anyang University, Systematic Theology)

This paper aims to investigate Calvin's religious identity as a Protestant by analyzing Calvin's negative views against the Roman Catholic Church. In relation to this issue, the understanding of "subita conversio" is at the center of controversy in Calvin-studies, because Calvin was using this word himself recalling his life in the preface of Calvin's Psalm-commentary. Thus, it is required to carefully analyse the word 'conversion,' which involves the changing of the religious orientation and the adverb 'suddenly,' which implies the method of conversion.

First, I should pay attention that Calvin had written "subita conversio" by looking back to his past. It means that Calvin wasn't interested in depicting 'when' and 'how' it happened, but it just informed the fact that this incident took place. Therefore, to predict when Calvin's conversion happened goes beyond his intention. So, it is my task to find why Calvin had described here his life, although he seldomly talked about it. Through it, I derive the meaning of how and why Calvin devoted to God in any time in close relationship with political and social background.

Secondly, I will note that the word "subita conversio" is closely linked to the word that means "easy to learn" or "easy to accept"

(docilitas). In this way I will show that Calvin emphasized 'easy to learn' rather than the word 'conversio.' Through it, I will reveal that his intention is focused on step-by-step epistemological development by the study of the Bible.

Thirdly, I am keeping in mind that the word 'conversion' used by Calvin did not mean the changing of religion, but it means to draw clear lines between the Roman Catholic Church and Protestantism. In the context I will show what it means to have Calvin self-identity as a Protestant.

* Key Words: Calvin, conversion, unexpected conversion, Protestant, religious identity, self-identity.

< >

“ :가 ”. ¶
 . . : , 1997: 39-83.
 “¶ ”. ¶ . (:
 , 1997): 24-47.

Bouwsma, W. J. *John Calvin: A Sixteenth Century Portrait*. .
 . ¶ . : , 1991.

Calvin, J. *Commentary on Seneca's De Clementia*. Trans. F. L. Battles
 and A. M. Hugo Leiden: E. J. Brill, 1969.

Ganozy, A. *The Young Calvin*. Trans. D. Foxgrover and W. Provo.

Philadelphia: The Westminster Press, 1987.

Godfrey, W. R. *John Calvin Pilgrim and Pastor*. . . .
 , 2009.

McGrath, A. E. *A Life of John Calvin*. Oxford: Baker, 1990.

_____. *Reformation Thought An Introduction*. 3rd Ed. . . .
 : CLC, 2006.

Neuser, W. H. *Johann Calvin - Leben und Werk in seiner Fruehzeit
 1509-1541*. Goettingen: Vandenhoeck&Ruprecht, 2009.

Oberman, H. A. "Initia Calvini. The Matrix of Calvin's Reformation." In
Calvinus Sacrae Scripturae Professor. Ed. Wilhelm H.
 Neuser. Grand Rapids, Mich.: Eerdmens, 1994: 113-295.

_____. "Subita conversio: The Conversion of John Calvin." In *Re-
 formiertes Erbe*. Zuerich: Theologischer Verl., 1993: 279-95.

Optiz, P. *Leben und Werk Johannes Calvins*. Vandenhoeck&Ruprecht:
 Goettingen, 2009.

Parker, T. H. L. *John Calvin*. . . .
 , 1986.

Selderhuis, H. *John Calvin A Pilgrim's Life*. . . .
 , 2009.

_____. *Gott in der Mitte: Calvins Theologie der Psalmen*. . . .
 :
 ,
 2009.

Sprenger, P. *Das Raetsel um die Bekehrung Calvins*. Kreis Moers:
 Neukirchener Verlag, 1960.

Strohm, C. *Johannes Calvin*. , .² :
, 2009.

Wendel, F. ² . :
, 1999.